Istorija

4

Sveti Petar Cetinjski: „Ja sam AUTOKEFALNI VLADIKA” (1811)

Autor: **Antena M**

15.12.2019. 19:50 ➔ 20:09

Piše: Vladimir Jovanović

Viala de Somijer nije nepoznat u Crnoj Gori. Ovaj francuski diplomata je 1820. objavio dvotomni „Istorijski i politički put u Crnu Goru”. Još u ono vrijeme, knjiga je izazvala enormnu pažnju publike ne samo na francuskome, već i na engleskome i njemačkome govornome području.

Prijevodi u izvodima i u cjelini „Istorijskoga i političkoga puta u Crnu Goru” objavljivani su i kod nas – koliko su ponekad ti prijevodi vjerodostojni, sasvim je drugo pitanje...

***
Somijer (Jacques Louis Vialla ili Vialla de Sommières, 1764–1849), pravnik, pukovnik, poligota, od 1808. komandant je okupacionoga francuskoga garnizona u Herceg-Novome, a od 1810. komandant garnizona u Kotoru.
Naredne, 1811. godine, u svojstvu guvernera francuske provincje Boke Kotorske, boraviće u slobodnoj Crnoj Gori.

Tu razgovara sa svetim vladikom Petrom I Petrovićem-Njegošem, prikuplja obavještajne, ali i istoriografske, etnografske i geografske podatke. Na temelju zbirke tih izvještaja i zapažanja će objaviti „Istorijski i politički put u Crnu Goru”, kompletiran odličnim vlastoručnim mapama i ilustracijama.

Jedno od spornih pitanja između Crnogoraca i Francuza 1811. jeste jurisdikcija nad pravoslavnim vjernicima, crkvama i

Mitropolitu na Cetinju 1718. godine. Takvu nadležnost priznao je i Pećki Arhiepiskop u sinđeliji iz 1700. godine, etc.

Vladike Petrovići-Njegoši su vjerski autoriteti za jednorodno pravoslavno stanovništvo Boke Kotorske, Grblja, Maina, Pobora, Paštrovića i Brajića. Somijer s tim u vezi primjećuje da treba obratiti pažnju na „partikularne planove crnogorskih vladika u zbivanjima koja usmjeravaju".

Pravoslavnu vjeru naziva – grčki obred („rite grec"), a za pravoslavne na Crnogorskome primorju veli da su „primorski Grci" ili samo „Grci".

Crnogorske vladike, piše Somijer, „budući da su grčkoga obreda, prirodno su sklonije da se okrenu Petrogradu, tj. suverenu koji je istih svjetonazora i u prilici je da ih zaštiti, a uz to je veoma daleko i ne moraju ga se bojati".

Somijer piše da Vladika ranije „nikad sebe nije nazvao podanikom" ruskih careva, ali, svejedno, manipuliše simbolom Cara Rusije pred „grčkim stanovništvom" provincije koju Francuzi kontrolišu. Onomad, nastavlja, „venecijanska država je duboko pronicljivo shvatila ovu bitnu činjenicu", te „Grci nijesu mogli sagraditi nijedan hram bez dekreta Senata", a Vladika „nije sproveo nijednu vrstu episkopske moći osim ograničene lokalne zavisnosti".

Jasno je, sugeriše Somijer, da Vladika, pozivajući se na autoritet Rusije, želi da proširi granice slobodne Crne Gore i na primorske gradove i oblasti, te da je embrion takvih aspiracija crkvena jurisdikcija – koju mu Francuzi, kao okupatori, osporavaju.

Iako, piše Somijer, Vladika „nikada nije pokazao nikakvu naglašenu vlast nad primorskim Grcima; nikad nije pokušao proširiti svoje granice na enklavu mletačke države", stvari se mijenjaju, jer „sada, ne libeći se, saopštava da su on i narod kojim upravlja podanici Ruske carevine".

To nas dovodi do suštinske izjave svetoga vladike Petra, prenosi je Somijer:

„Od tada je [Vladika] prisvojio pravo nad grčkim crkvama van svoje teritorije i tvrdi da je AUTOKEFALAN, ili DUHOVNO NEZAVISNI VLADIKA: čak i kad se klanjao pod zastavom patrijarha Peći, u Mađarskoj".

Somijer, pod „klanjao pod zastavom patrijarha Peći, u Mađarskoj", misli na 1784, kad se arhimandrit Petar, budući odbijen od Rusa po molbi da ga oni hirotonišu za episkopa, obratio Caru Austrije, a ovaj je izdao naredbu da ga hirotonišu arhijereji Srbi u Sremskim Karlovcima koji su sebe smatrali moralnim nasljednicima Pećke arhiepiskopije („patrijaršije"), trajno 1766. ukinute.

Citat u originalu:

„Dès lors il s'arrogea des droits sur les églises grecques, hors de son territoire, et se prétendit AUTOCÉPHALE, ou ÉVÊQUE INDÉPENDANT SPIRITUELLEMENT: alors même qu'il s'inclinait encore sous la bannière du patriarche de Pech, en Hongrie".

I Vladika Crne Gore je – αυτοκεφαλος (1858)

„EPISKOP CRNE GORE JE AUTOKEFALAN (Α΄ΥΤΟΚΈΦΑΛΟΣ)" – grčka crkvena istorija iz 1861. godine

DURNOVO: Poglavar autokefalne Crnogorske crkve je Arhiepiskop-Mitropolit (1894)

KIRJAKOS: „Arhiepiskop Crne Gore je αυτοκέφαλος" (1898)

***

Epilog:

U Kotor će 1813. umarširati crnogorska vojska. I prje nego se to desilo, objavljeno je, kako se naglasilo „U ime Boga, amin!" – Ujedinjenje Crne Gore i Boke.

Velika narodna skupština ujedinjenja 29. oktobra 1813. u Dobroti blizu Kotora objavila je da su se „Crna Gora i Boka Kotorska, prožete patriotizmom i jednakim religioznim osećajem i čašću, Božijom pomoću borile za oslobođenje i oslobodile se".

Još je tada zapisano i potpisano: „Svojom krvlju i žrtvama, jedna drugoj se zaklinju Gospodom Bogom na vjernost i stalnu ujedinjenost u svakome slučaju i događaju".

Za nesreću, Crnogorce su „pred Evropom" zastupali Rusi, a njihov Car će se 1814. svojevrsnim ultimatumom obratiti Petru I Petroviću-Njegošu da se, crnogorskom krvlju oslobođena Boka Kotorska, ima vojno evakuisati i predati na okupaciju saveznicima Rusa – Austrijancima.

Austrijanci će ukinuti jurisdikciju autokefalne Mitropolije crnogorske- Crnogorske pravoslavne crkve nad Bokom Kotorskom i Primorjem i na svojim bajonetima uvesti u to područje srpsku Karlovačku mitropoliju iz Sremskih Karlovaca...

Car Rusije (1814): Crnogorci, napuštite Boku, ona pripada mojim saveznicima – Austrijancima!

***

Faksimili: „Istorijski i politički put u Crnu Goru", II, Pariz, 1820, str. 15...

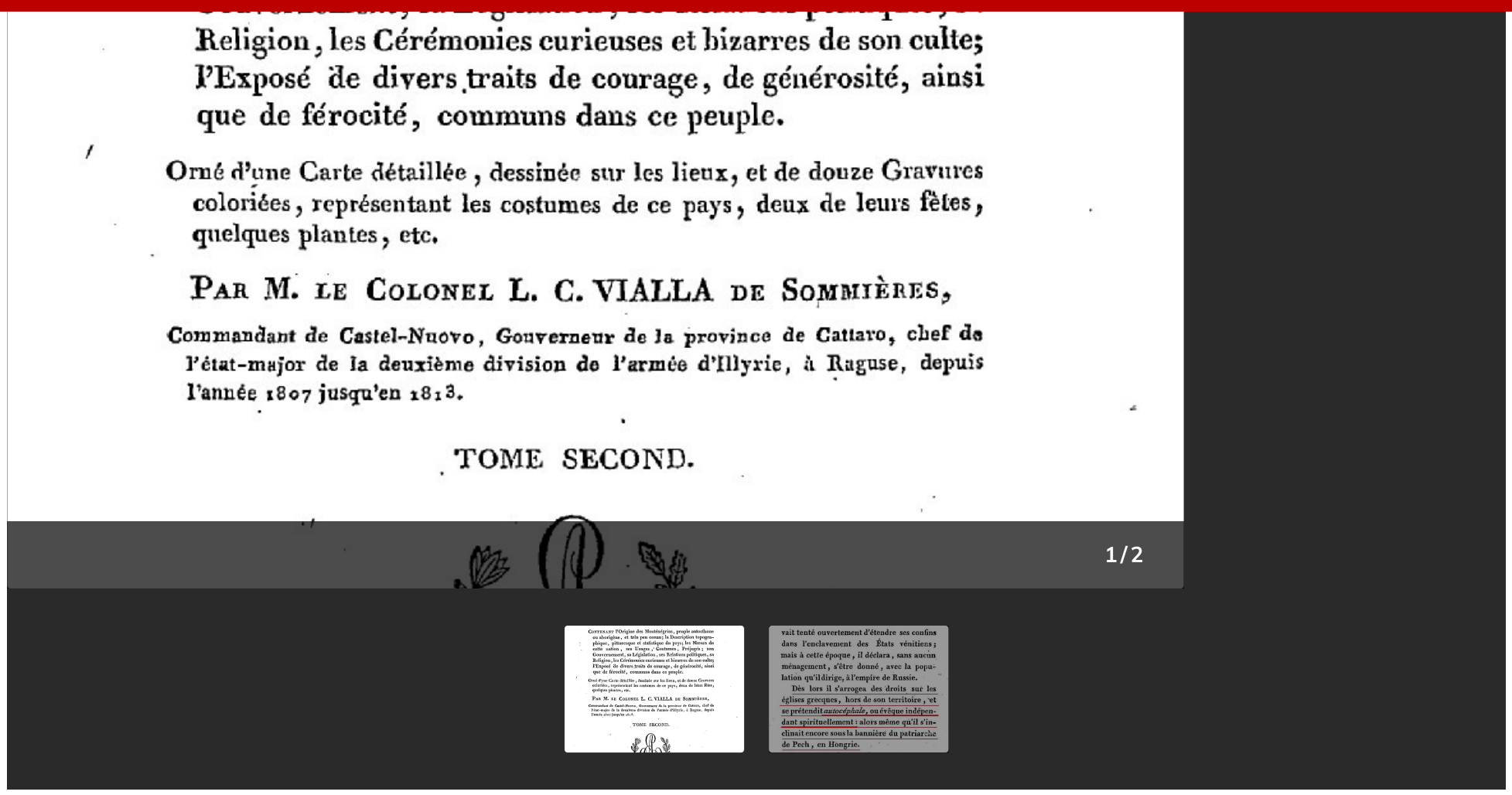

Religion, les Cérémonies curieuses et bizarres de son culte; l'Exposé de divers traits de courage, de générosité, ainsi que de férocité, communs dans ce peuple.

Orné d'une Carte détaillée, dessinée sur les lieux, et de douze Gravures coloriées, représentant les costumes de ce pays, deux de leurs fêtes, quelques plantes, etc.

PAR M. LE COLONEL L. C. VIALLA DE SOMMIÈRES,

Commandant de Castel-Nuovo, Gouverneur de la province de Cattaro, chef de l'état-major de la deuxième division de l'armée d'Illyrie, à Raguse, depuis l'année 1807 jusqu'en 1813.

TOME SECOND.

1/2

CONTENANT l'Origine des Monténégrins, peuple autochtone ou aborigène, et très peu connu; la Description topographique, pittoresque et statistique du pays; les Mœurs de cette nation, ses Usages, Coutumes, Préjugés; son Gouvernement, sa Législation; ses Relations politiques, sa Religion, les Cérémonies curieuses et bizarres de son culte; l'Exposé de divers traits de courage, de générosité, ainsi que de férocité, communs dans ce peuple.

Orné d'une Carte détaillée, dessinée sur les lieux, et de douze Gravures coloriées, représentant les costumes de ce pays, deux de leurs Fêtes, quelques plantes, etc.

PAR M. LE COLONEL L. C. VIALLA DE SOMMIÈRES,

Commandant de Castel-Nuovo, Gouverneur de la province de Cattaro, chef de l'état-major de la deuxième division de l'armée d'Illyrie, à Raguse, depuis l'année 1807 jusqu'en 1813.

TOME SECOND.

vait tenté ouvertement d'étendre ses confins dans l'enclavement des États vénitiens; mais à cette époque, il déclara, sans aucun ménagement, s'être donné, avec la population qu'il dirige, à l'empire de Russie.

Dès lors il s'arrogea des droits sur les églises grecques, hors de son territoire, et se prétendit *autocéphale*, ou évêque indépendant spirituellement: alors même qu'il s'inclinait encore sous la bannière du patriarche de Pech, en Hongrie.

PROČITAJ JOŠ...

linker

Problemi sa prostatom i potencijom? Rješenje iz prirode pomaže muškarcima...

Novo čudo za mršavljenje o kojem svi pričaju! Istopite 15 kila u samo...

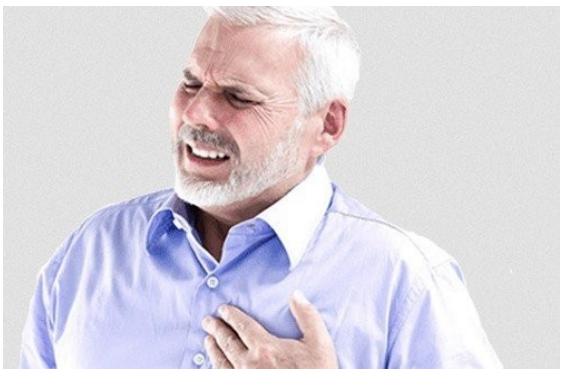

Imate problema sa povišenim pritiskom i začepljenim krvnim žilama? Provjerite ove simptome...

Učestalo mokrenje? Loša erekcija? Ne brinite se, rješenje je tu!

Komentari (4)

POŠALJI KOMENTAR

Djura

28.03.2020. 13:45

Pa da je bila autokefalna bila bi i danas. A ako je nekad bila a danas nije, koje onda ukinu. A ako ju je neko ukinuo kako neko moze crkvi da ukine autokefalnost? Smrdi brate nesto nemoze grdje, podvala neka i bratozavadjanje. Ali neka ga stid bude ko god da zavadja bracu. Sramota ga ubila!

Grbalj

16.12.2019. 08:05

Svaka čast na tekstu i na naporu da nam date stvarnu istinu a ne podmetanja poluistina i laži koje smo imali od SPC preko 100 godina. Sad iskreno kao hrišćanin pitam sve kojima je SPC podmetala laži i neistine, kakav je osjećaj biti prevaren i posvađan sa bratom zbog manipulacija iz tuđe države?

48 13 Odgovori

mandrak

16.12.2019. 08:05

mitrofan i ljubiša, grbljanin i paštrović su i bili poglavari autokefalne crnogorske mitropolije

47 9 Odgovori

VIDI SVE KOMENTARE

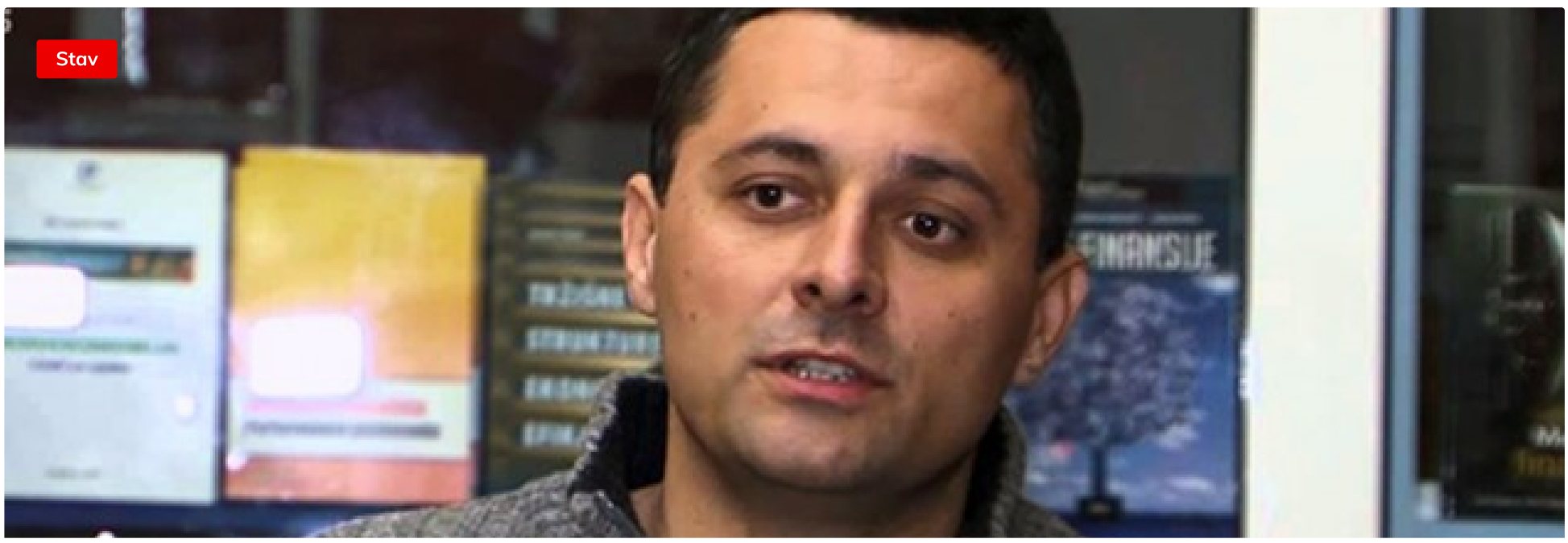

Potencijali za vojnu eskalaciju krize u BiH

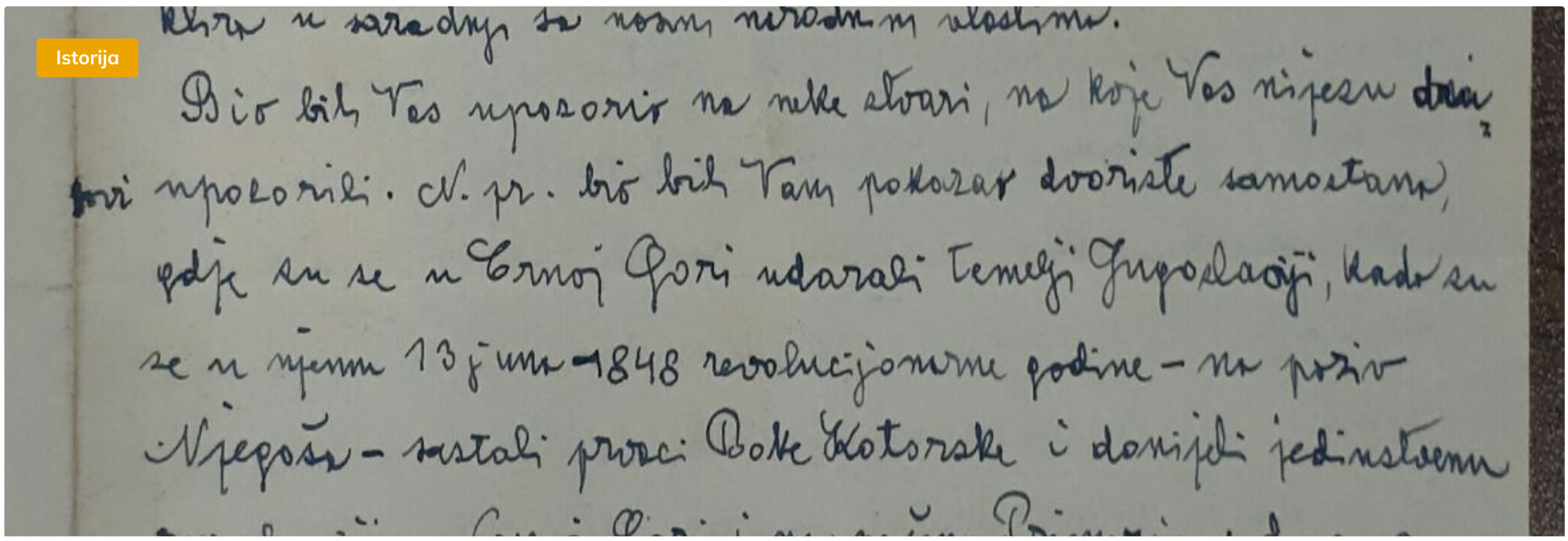

Pismo don Nika Lukovića Blažu Jovanoviću

<antena M>

Preuzmi aplikacije

Download on the App Store
GET IT ON Google Play

Kontakt podaci

Adresa: Đoka Miraševića 59, Podgorica

Telefon: +382 20 66 42 84

Fax: +382 20 66 42 84

Pratite nas

© 2021 Antena M portal. Crafted by Tele Go.